

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบ นโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ผู้วิจัย กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย แบ่งเป็น

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย 4 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 180 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ประชาชนในหมู่บ้านสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น จำนวน 120 คน โดยแบ่งเป็น

1.2.1.1 ประชาชนในบ้านทุ่งศาลา 12 คน

1.2.1.2 ประชาชนในบ้านโพธารามโคก 12 คน

1.2.1.3 ประชาชนในบ้านโพธารามท่า 12 คน

1.2.1.4 ประชาชนในบ้านน้ำพุ 12 คน

1.2.1.5 ประชาชนในบ้านแป้น 12 คน

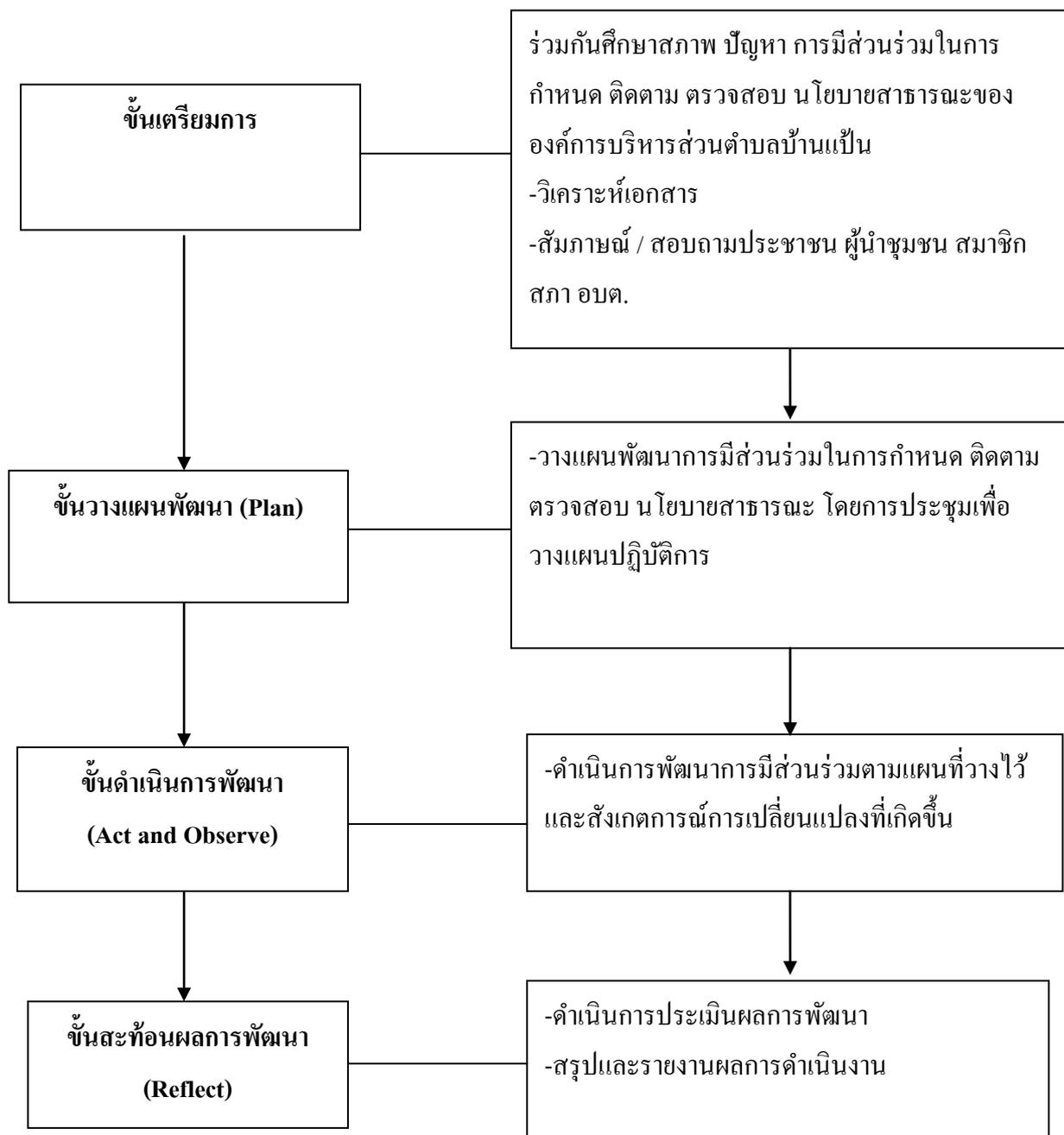
1.2.1.6 ประชาชนในบ้านโพธาราม 12 คน

- 1.2.1.7 ประชาชนในบ้านจอมแจ้ง 12 คน
- 1.2.1.8 ประชาชนในบ้านบึงประหารราษฎร์ 12 คน
- 1.2.1.9 ประชาชนในบ้านโพนงามโคกใหม่ 12 คน
- 1.2.1.10 ประชาชนในบ้านแป้นใหม่ 12 คน
- 1.2.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น จำนวน 20 คน
- 1.2.3 ผู้ใหญ่บ้านในตำบลบ้านแป้น จำนวน 10 คน
- 1.2.4 ข้าราชการในพื้นที่ของตำบลบ้านแป้น จำนวน 20 คน
- 1.2.5 นักวิชาการในพื้นที่ ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการอิสระพื้นที่

จำนวน 10 คน

ขั้นตอนการวิจัย

ใช้ขั้นตอนการวิจัยตามแนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดไว้มีทั้งสิ้น 4 ขั้นตอน มีวิธีดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการดังนี้

1. เตรียมภาคินักวิจัย โดยดำเนินการค้นหานักวิจัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิค Snow ball ได้นักวิจัยจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น ภาคประชาคมท้องถิ่น ได้แก่ ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการอิสระ และภาคหน่วยราชการในพื้นที่ ได้แก่ ครู-อาจารย์ เกษตรตำบล นักพัฒนาชุมชน เป็นต้น
2. ประชุมทีมผู้ร่วมวิจัย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการวิจัย บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ร่วมวิจัย
3. ประสานงานกับหน่วยราชการในพื้นที่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ประชาชนทั่วไปในแต่ละหมู่บ้านเพื่อเข้าร่วมโครงการ และหาแกนนำของชุมชน
4. ประชุมชี้แจงโครงการวิจัย ทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างทีมนักวิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ ได้แก่ ผู้บริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน แกนนำ ผู้แทนหน่วยราชการในพื้นที่และประชาชนทั่วไป
5. ศึกษาบริบทของชุมชนพื้นที่เป้าหมายโดยวิธีการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ สังเกต สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง
6. ร่วมกันวิเคราะห์สภาพ ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น
7. วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะ

ขั้นเตรียมการนี้จะได้ทราบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 2 ขั้นการวางแผนพัฒนา (Plan) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และแกนนำชุมชน เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี
2. ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบนโยบายสาธารณะ มาให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และแกนนำชุมชนร่วมกันวิพากษ์ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม มีประเด็นสำคัญในการสนทนากลุ่ม 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่งเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น และประเด็นที่สองเพื่อวางระบบการติดตามให้ความช่วยเหลือประชาชนระหว่างการดำเนินการมีส่วนร่วมในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. ผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มแกนนำชุมชนร่วมกันสรุปแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น
4. ผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มแกนนำชุมชนร่วมกันวางแผนปฏิบัติการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะ ดังนี้

ตาราง 2 แผนปฏิบัติการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบ
นโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี

กิจกรรม	ระยะเวลา	เครื่องมือ	สถานที่	ผู้รับผิดชอบ
1. จัดอบรมให้ความรู้เรื่อง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และการกำหนดนโยบาย สาธารณะ	มิถุนายน 2552	1. เอกสารประกอบการ ฝึกอบรม 2. แบบสังเกต 3. แบบทดสอบ	1. ห้องประชุมองค์การ บริหารส่วนตำบลบ้าน แป้น	1. วิทยากร 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
2. การจัดทำแผนพัฒนา ตำบล	กรกฎาคม 2552	1. เอกสารประกอบการ ฝึกอบรม 2. แบบสังเกต 3. แบบทดสอบ 4. แผนพัฒนาตำบล	1. ห้องประชุมองค์การ บริหารส่วนตำบลบ้าน แป้น	1. วิทยากร 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. กลุ่มแกนนำ 4. ผู้นำชุมชน
3. จัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในแต่ละ หมู่บ้านเพื่อจัดทำแผน ยุทธศาสตร์กลยุทธ์ การ กำหนดนโยบาย	สิงหาคม 2552	1. เอกสารประกอบการ จัดเวที 2. แบบสังเกต 3. แบบประเมินแผน ยุทธศาสตร์	1. ศาลาประชาคมแต่ละ หมู่บ้านในตำบลบ้าน แป้น	1. วิทยากร 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. กลุ่มแกนนำ 4. ผู้นำชุมชน
4. ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อหลอมรวมและบูรณา การนโยบายสาธารณะ	กันยายน – ตุลาคม 2552	1. เอกสารประกอบการ ประชุม 2. แบบประเมินนโยบาย สาธารณะ	1. ห้องประชุมองค์การ บริหารส่วนตำบลบ้าน แป้น	1. วิทยากร 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. กลุ่มแกนนำ 4. ผู้นำชุมชน
5. ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อถอดบทเรียนจากการ ปฏิบัติการ	ธันวาคม 2552	1. เอกสารประกอบการ ประชุม 2. แบบประเมินการถอด บทเรียน	1. ห้องประชุมองค์การ บริหารส่วนตำบลบ้าน แป้น	1. วิทยากร 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. กลุ่มแกนนำ 4. ผู้นำชุมชน
6. ประชุมปฏิบัติการเพื่อ จัดทำต้นแบบการเรียนรู้ ของประชาชนระดับ หมู่บ้าน	มกราคม – กุมภาพันธ์ 2553	1. เอกสารประกอบการ ประชุม 2. เอกสารองค์ความรู้	1. ห้องประชุมองค์การ บริหารส่วนตำบลบ้าน แป้น	1. วิทยากร 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. กลุ่มแกนนำ 4. ผู้นำชุมชน

ตาราง 2 (ต่อ)

กิจกรรม	ระยะเวลา	เครื่องมือ	สถานที่	ผู้รับผิดชอบ
7. ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมให้ความรู้ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ	มีนาคม – เมษายน 2553	1. เอกสารประกอบการประชุม 2. เอกสารหลักสูตรการฝึกอบรม 3. แบบสังเกต	1. ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น เป็น	1. วิทยากร 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. กลุ่มแกนนำ 4. ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นที่ 3 ขั้นการดำเนินการพัฒนาและสังเกต (Act and Observe)

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการดังนี้

1. ดำเนินการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดโดยดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการกำหนด ติดตาม ตรวจสอบ นโยบายสาธารณะตามแผนและกำหนดระยะเวลาที่วางไว้ ดังนี้

1.1 จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามตารางที่กำหนด โดยมีผู้วิจัย และวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแผนปฏิบัติการและระยะเวลาที่กำหนด

1.2 ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยวิทยากร ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย กลุ่มแกนนำ และผู้นำชุมชน โดยดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและระยะเวลาที่กำหนดไว้

1.3 จัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และการกำหนดนโยบายสาธารณะ แผนพัฒนาตำบลแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย กลุ่มแกนนำของแต่ละหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกัน โดยแต่ละหมู่บ้านจะใช้ศาลาประชาคมหมู่บ้านเป็นสถานที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและระยะเวลาที่กำหนด

1.4 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหลอมรวมและบูรณาการแผนพัฒนาตำบล และนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น สถานที่ใช้ห้องประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น ผู้เข้าร่วม ได้แก่ คณะผู้ร่วมวิจัย กลุ่มแกนนำของแต่ละหมู่บ้านพร้อมผู้นำชุมชน และตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น ภาควิชาการในท้องถิ่นโดยดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ และระยะเวลาที่กำหนดไว้

1.5 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียนจากการปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการมีส่วน

ร่วม การจัดประชุมในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้วิจัย คณะผู้ร่วมวิจัย ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบล แกนนำชุมชน ตัวแทนประชาชน ตัวแทนหน่วยงานราชการในพื้นที่ และผู้นำชุมชนได้ร่วมกันถอดบทเรียนที่ได้จากการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ กำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อทบทวน ปรับปรุง และแก้ไข การฝึกอบรมให้ความรู้ ค้นหาปัจจัยเกื้อหนุน ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วม โดยใช้สถานที่ คือ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี

1.6 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำต้นแบบการเรียนรู้ของประชาชนระดับหมู่บ้าน การประชุมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำต้นแบบการเรียนรู้ของประชาชนในระดับหมู่บ้าน เพื่อระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน กำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ ในการประชุมครั้งนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะได้ร่วมกันเสนอแนะแนวทาง/รูปแบบที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ และใช้เป็นต้นแบบ หรือแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

1.7 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมให้ความรู้ในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบ นโยบายสาธารณะของประชาชน ในการประชุมครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมให้ความรู้ในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบนโยบายสาธารณะ ร่วมกับความรู้ในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบนโยบายสาธารณะร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมที่เหมาะสม โดยมีเนื้อหาวัตถุประสงค์การฝึกอบรม กิจกรรม/เนื้อหาการฝึกอบรม การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยจัดประชุมตามแผนปฏิบัติการและระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ ใช้สถานที่ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี

1.8 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ร่วมกัน

สรุปผลการดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันหาข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น จุดแข็ง จุดอ่อน ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการที่จะนำไปปรับปรุงผลการพัฒนาเครื่องที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบประเมินผล แบบสัมภาษณ์ และแบบสรุปผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการพัฒนา (Reflect)

ขั้นตอนนี้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันสรุปผลการดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมกันประเมินผลการทำงาน ร่วมกันสะท้อนผลการทำงานหลังจากที่ดำเนินการเสร็จสิ้นลง โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันหาข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น จุดแข็ง จุดอ่อนที่เกิดจากการพัฒนาการมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมให้ดีขึ้นต่อไป
2. ระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการนำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน และนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานด้านอื่นในองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิผลต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ได้แก่ แบบสอบถาม สรุปผลการดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. แบบสังเกต
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. แบบสอบถาม
4. แบบบันทึกการดำเนินงาน
5. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำแผนยุทธศาสตร์และการกำหนดนโยบายสาธารณะ การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนพัฒนาตำบล

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียดดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. หาญชัย อัมภพล ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิกานต์ เพียรชัยคุณกรณ์ กรรมการบริหารหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. รองศาสตราจารย์สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล รองคณบดีคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิธีการสร้างเครื่องมือ มีวิธีการดังนี้

1. แบบสังเกต
 - แบบสังเกตที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสังเกต
 - 1.2 ดำเนินการสร้างแบบสังเกต คือ แบบสังเกตที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมของ
ประชาชนจากการพัฒนาการมีส่วนร่วม ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสนทนากลุ่มย่อย การ
จัดเวทีสาธารณะ การประชาคมหมู่บ้าน การจัดทำแผนพัฒนาตำบล
 - 1.3 นำแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความ
เหมาะสมในประเด็นที่สังเกต ความครอบคลุมของเรื่องที่สังเกตและนำมาปรับปรุงแก้ไข
 - 1.4 นำแบบสังเกตที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณา
ตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมเพื่อให้ได้แบบสังเกตที่
สมบูรณ์
 - 1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์แบบ
สังเกตฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
 - แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอน
ในการสร้าง ดังนี้
 - 2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์
 - 2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้

ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และ ตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น โดยกำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัด

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในการใช้ภาษา ความครอบคลุมของเรื่องที่ทำกรสัมภาษณ์ และปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์

2.5 แก้ไขปรับปรุง แบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามที่สมบูรณ์

3.2 สร้างแบบสอบถาม คือ แบบสอบถามที่ใช้สำหรับสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดติดตาม และ ตรวจสอบนโยบายสาธารณะ และสอบถามครั้งสุดท้ายหลังจากดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของประเด็นข้อคำถาม และปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. แบบบันทึกการดำเนินงานการพัฒนา

แบบบันทึกการดำเนินงานที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบบันทึกการดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินงาน และประเด็นที่ใช้ในการพัฒนาให้ครอบคลุมประเด็นที่ทำการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน

4.2 สร้างแบบบันทึกการดำเนินงานการพัฒนา คือแบบบันทึกการดำเนินงานการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ระหว่างดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคที่พบ ตลอดจนตรวจสอบแผนพัฒนาตำบล แผนยุทธศาสตร์ และนโยบายสาธารณะ

4.3 นำแบบบันทึกการดำเนินงานการพัฒนาการมีส่วนร่วม เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความครอบคลุมของประเด็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมและปรับปรุงแก้ไข

4.4 นำแบบบันทึกการดำเนินงานพัฒนาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุม เพื่อให้ได้แบบบันทึกที่สมบูรณ์

4.5 แก้ไขปรับปรุงแบบบันทึกตามข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์แบบบันทึกฉบับสมบูรณ์ เพื่อไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ

แบบทดสอบที่ใช้ในการเก็บข้อมูล กำหนดขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

5.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ และการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบ

5.2 สร้างแบบทดสอบ คือ แบบทดสอบที่ใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาตำบล การกำหนดนโยบายสาธารณะของประชาชน

5.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุง

5.4 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุม เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่สมบูรณ์

5.5 แก้ไขปรับปรุงแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและจัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การสังเกต ผู้ร่วมวิจัยสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสนทนากลุ่ม การจัดเวทีสาธารณะ การจัดทำแผนพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ
2. การสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสัมภาษณ์ระหว่างการสนทนากลุ่ม และภายหลังการจัดทำแผนพัฒนา การกำหนดนโยบายสาธารณะ 2 ประเด็น เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการมีส่วนร่วมกำหนด ติดตาม และตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น
3. แบบสอบถาม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตาม และตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น และแบบสอบถามสรุปผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดเวทีสาธารณะ การสนทนากลุ่ม และการจัดทำแผนพัฒนา และการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
4. แบบบันทึกการดำเนินงาน ผู้วิจัยดำเนินการติดตามพัฒนาการ การมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา เพื่อสรุปผลและสะท้อนผลจากการดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น
5. แบบทดสอบ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาตำบล และการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการและการจัดเวทีสาธารณะ และเพื่อวัดการพัฒนาความรู้ที่เกิดขึ้นของกลุ่มเป้าหมาย เมื่อเสร็จสิ้นการพัฒนาการมีส่วนร่วมตามแผนปฏิบัติการ

การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึกผลการพัฒนา แบบทดสอบ มารวบรวมและจัดเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดการวิจัย
2. ตรวจสอบคุณภาพ และความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ โดยผู้วิจัยเลือกใช้ 2 ด้านคือ

4.6 หลักสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้องหลายคน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

2.2 หลักสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) เป็นการใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีการ เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการจดบันทึกการดำเนินงานพัฒนาในแต่ละครั้ง ตั้งแต่การจัดเวทีสาธารณะ การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้

3. นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม จัดกลุ่มให้เป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดและความมุ่งหมายของการวิจัย

4. ระดับคุณภาพการประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี ประเมินตามเกณฑ์ ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

4.51-5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. ประมวลผลและสรุปผลการวิจัย นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

6. สถิติพื้นฐานที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ (%)